

ALGUNES IDEES BÀSIQUES

SOFRIMENT, AÏLLAMENT, RISC DE TRASTORNS PSÍQUICS.

- ***“Hi ha alumnes que pateixen molt a les aules, i ho fan en silenci, perquè consideren que les seves aptituds no són “normals” perquè no responen als estàndards que es consideren adequats al curs en concret, a l'edat, al nivell curricular etc. Llavors intenten amagar el seu talent, la seva potencialitat i molt sovint la falta d'un tutor que sàpiga avaluar i reconduir aquestes circumstàncies pot provocar un mal irreparable, pot portar a l'alumne al fracàs escolar o bé submergir a l'alumne en unes condicions psicològiques de patiment, inseguretat, aïllament, etc”.***

Enric Roca. Doctor en Ciències de l'Educació. Professor Titular i Vice-degà d'Ordenació Acadèmica i Transferència del Coneixement. Universitat Autònoma de Barcelona. Director d'EDU-21. Centre d'Estudis Jordi Pujol

- ***“És molt important que es diagnostiquin als nens i nenes amb les altes capacitats, a fi de poder activar accions educatives, perquè si no moltes d'aquestes persones poden arribar a patir problemes de conducta; o bé poden arribar al fracàs escolar, -cosa desgraciadament freqüent- però, i el que és més greu, poden patir greus problemes personals d'ordre psiquiàtric, amb la gravetat i el patiment que això comporta, tal com malauradament he pogut constatar en no pocs casos i tal com ens mostren, també, seriosos estudis sobre el risc de trastorns psiquiàtrics”.***

Ignasi Puigdemívol Catedràtic de Didàctica. Universitat de Barcelona.

EL FINAL D'AQUESTA SITUACIÓ.

- ***“El Nou Paradigma de la Superdotació i de les Altes Capacitats i la Neurodidàctica (aplicació en l'àmbit educatiu del coneixement actual sobre el funcionament del cervell) poden possibilitar el final d'aquesta greu situació”.***

Isaac Garrido Cap del Departament de Psicologia Bàsica de la Universitat Complutense.

QUÈ ÉS EL NOU PARADIGMA DE LA SUPERDOTACIÓ?

- ***“Inicialment la superdotació i les altes capacitats van ser considerades únicament com a fenòmens intel·lectuals de caràcter quantitatiu-psicomètric (Paradigma psicomètric). Després, com a fenòmens merament cognoscitius, la qual cosa ens va permetre començar a conèixer el seu funcionament (Paradigma cognitiu). Avui sabem que són fenòmens cognitiu-emocional-motivacionals, que es troben en la confluència i en interacció permanent dels seus diferents factors, per la qual cosa el seu diagnòstic i el seu tractament educatiu implica tant l'àrea sanitària com l'àrea educativa”. És el Nou Paradigma de la Superdotació i de les Altes Capacitats***

Juan Luís Miranda Romero Psiquiatra, Perit Judicial, President del Consell Superior d'Experts en AltesCapacitats.

- ***“Quocient Intel·lectual o Factor “g” són indicadors d'intel·ligència acadèmica, de raonament lògic, d'intel·ligència cultural, però no mesuren tota la intel·ligència ni la intel·ligència general, per tant són indicadors d'un talent, (talent acadèmic) però no de la superdotació”.***

Càndid Genovard. Catedràtic de Psicologia. Universitat Autònoma de Barcelona.

- ***“Aquesta consideració tradicional que avaluava la capacitat intel·lectual només a partir del Q.I. (Quocient Intel·lectual superior a 130), està actualment obsoleta, i ha quedat substituït per organitzacions mes riques i complexes d'estructures i funcions”***

Càndid Genovard.

- ***“La configuració intel·lectual del superdotat implica, d'una banda, generalitat, en el sentit que possibilita una producció eficaç en qualsevol àmbit o tasca, i, d'altra banda, implica UNA DIFERÈNCIA INTEL·LECTUAL QUALITATIVA MOLT IMPORTANT”.***

A. Castelló Dr. i Prof. Titular de Psicopedagogia de l'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona i M. Martínez Dra. i Professora UB en “*Alumnat Excepcionalment Dotat Intel·lectualment*”, editat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1990.

- ***“El talent respon, en certa mesura, al concepte oposat: especificitat i DIFERÈNCIES INTEL·LECTUALS QUANTITATIVES (Gómez y Rodríguez, 1993)”.***

A. Castelló i M. Martínez. “*Alumnat Excepcionalment Dotat Intel·lectualment*”, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1990.

- **“Les característiques de la informació en memòria té unes clares implicacions en la forma en què es realitzen els aprenentatges: d'una banda incidiran QUANTITATIVAMENT EN ELS TALENTS, i d'altra banda, manifesten diferències ESSENCIALMENT QUALITATIVES EN ELS SUPERDOTATS”**

A. Castelló i M. Martínez. “Alumnat Excepcionalment Dotat Intel·lectualment”, editat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1990.

- **“Una gran varietat d'estudis demostren que les persones intel·lectualment superdotades pensen d'una manera diferent a la majoria de la gent” (Yolanda Benito). “En la superdotació el cervell processa la informació i aprèn de manera molt diferent a l'estàndard”**

Joan Lluís Miranda

COM APRENEM?

- **“És molt important no confondre les Adaptacions Circulars dels alumnes superdotats i d'altres capacitats amb l'ensenyament individualitzat, perquè són dues coses que tenen res a veure”.**

Ignasi Puigdemívol.

PER A TOTS ELS ALUMNES.

- **“Els estils d'aprenentatge dels alumnes superdotats i d'altres capacitats són imprescindibles per a aquests alumnes, però sempre resulten molt beneficiosos per al conjunt de l'aula”.**

Joaquín Gairín. Catedràtic de Pedagogia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- **“En realitat tots els nens que no són d'altres capacitats, en un sentit ampli són talentosos, doncs tots posseeixen unes capacitats i talents específics. L'important és diagnosticar aquests talents i capacitats potencials i així poder desenvolupar-les”.**

Joaquín Gairín.

- **“Si l'escola fos veritablement adaptativa o inclusiva, els alumnes d'altres capacitats no tindrien cap problema escolar greu, com tampoc els altres alumnes”.**

Javier Tourón Catedràtic Ciències de l'Educació. Universitat de Navarra.

- **“Quan un aula, un centre, un sistema educatiu realitza les adaptacions curriculars als seus alumnes d'altres capacitats, en el paradigma inclusiu i centrades en l'aprenentatge autoregulat i el treball cooperatiu, aquesta aula, aquest centre, aquest sistema educatiu se situa en punta de llança cap al Nou Paradigma de l'Educació del Segle XXI, que emana del Conveni de Bolonya”.**

Josep de Mirandés. Professor Universitari. President de l'Institut Internacional d'Altes Capacitats. Secretari General del Consell Superior d'Experts en Altes Capacitats.

ESTÀ PREPARAT EL NOSTRE SISTEMA EDUCATIU?.

- **“El nostre sistema educatiu no sap reconèixer el talent, no està preparat per a això. No el sap diagnosticar, no el pot incentivar ni aprofitar.**

El currículum escolar actual no potencia el talent perquè no el té en compte; no l'estimula sinó que l'evita o l'obvia”.

Enric Roca.

- **“Els diferents informes de l'OCDE, en relació a les característiques dels països els sistemes educatius dels quals obtenen millors resultats, coincideixen a sostenir que el factor comú a tots ells és l'aplicació de polítiques inclusives que comporten un diagnòstic primerenc de les necessitats específiques, i una atenció personalitzada de les mateixes”**

Ministeri Español d'Educació. “Atenció a la diversitat en la LOE”. Setembre 2006,

EL PRIMER PAS EN EL SISTEMA EDUCATIU: EL DIAGNÒSTIC. (MEC).

- **“L'atenció a la diversitat exigeix diagnòstic previ de les necessitats específiques de tots els alumnes i alumnes, i solucions adequades en cada cas en funció del diagnòstic”.**

Ministeri Español de Educació “Atenció a la diversitat a la LOE”

- **“La ‘detecció’ i ‘l'avaluació psicopedagògica’ són aproximacions prèvies que faciliten el Diagnòstic Clínic, però, en qualsevol cas, només el Diagnòstic Clínic, realitzat per un equip de professionals especialitzats, amb la titulació legal indicada, podrà determinar si un nen es troba en un determinat moment, o si es podrà trobar, en els àmbits de l'excepcionalitat intel·lectual.**

Només del Diagnòstic Clínic és possible deduir les mesures educatives necessàries. Amb freqüència es posa en evidència el greu error de la mesura educativa que inicialment s'havia pres només sobre la base de la prèvia avaluació psicopedagògica”.

Actuals Definicions Científiques Altes Capacitats

EL NECESSARI CANVI EDUCATIU.

• **“Any rere any la realitat tossudament ens demostra que continuant amb el model didàctic de sempre no avancem sinó que retrocedim. Tots els models tradicionals s’han basat, per raons pràctiques i organitzatives, en models transmissors. L’escola tradicional de base “transmissora-grupal” té els dies comptats. Ha de ser així en les societats que vulguin emprendre un salt decidit cap a davant, anticipant-se a les respostes que els nous reptes plantegen”.**

Enric Roca.

• **“És absurd que continuem organitzant l’escola sobre la base de la primacia didàctica de la transmissió grupal. Sabem que cada persona aprèn d’una manera específica, i coneixem que quant més personalitzat és l’aprenentatge aconseguim millors resultats”.**

Enric Roca.

• **“Si els entorns que són capaços de generar l’organització de centres, el currículum i la gestió de l’aula potencien l’alt rendiment, tots els alumnes veuran alhora multiplicada la seva exigència per a uns resultats cada vegada més alts i més exigents”.**

Enric Roca

EL POTENCIAL DE TRANSFERÈNCIA COM PUNT DE REFERÈNCIA.

• **“És un nou paradigma educatiu el que proposem. Hem d’avançar cap a un paradigma en el qual els alumnes d’altes capacitats són un element bàsic de la bastida cognitiva del grup, i passen a ser punt de referència”.**

Enric Roca.

• **“Una educació que vulgui, d’una banda, aprofitar el talent o talents de tots i cadascun dels seus alumnes -que no deixi a cap enrere (equitat)-, i d’altra banda, aprofitar el potencial de transferència dels alumnes d’altes capacitats per pujar el rendiment general del grup classe, ha de variar el focus d’atenció pedagògica i passar de l’atenció tradicional en les dificultats d’aprenentatge, a l’enfocament sobre les potencialitats d’aprendre al màxim.”**

Enric Roca.

- ***“La participació activa de tots els alumnes de l'aula en les Adaptacions Curriculars dels alumnes d'altres capacitats -cadascun des de les seves capacitats, talents i valors específics que tots tenen- constitueix el gran mitjà de dinamització pedagògica de l'aula que eleva el rendiment de tots, en el pluralisme compartit que allunya el fracàs escolar i orienta l'aula cap a les noves formes d'aprenentatge autoregulat del Conveni de Bolonya que constitueix El Nou Paradigma de l'Educació del segle XXI”***

Joan Lluís Miranda.

- ***“Si els entorns que són capaços són capaços de generar l'organització de centres, el currículum i la gestió de l'aula potencien l'alt rendiment, tots els alumnes veuran alhora multiplicada la seva exigència per uns resultats cada vegada més alts i més exigents.***

Enric Roca.

- ***“L'Informe PISA de l'OCDE dedica un capítol complet a l'anàlisi del sistema educatiu coreà, que ha obtingut els resultats més alts en lectura (amb 543 punts) i matemàtiques (amb 546 punts) entre un total de 65 països repartits per tot el món, -i desbancant a Finlàndia en aquesta primera posició, considerat el país model fins avui.- Tal com assenyalen els experts en aquest informe, Corea del Sud ha aconseguit duplicar, en menys d'una dècada, la quantitat d'alumnes que mostren nivells d'excel·lència, gràcies al seu compromís i preocupació política cap a l'atenció a les altes capacitats”.***

Editorial de INFOCOP. Nº 51, Gener-Febrer de 2011. Revista Oficial del Consell General de Col·legis Oficials de Psicòlegs de l'Estat Espanyol.

EN DEFINITIVA...

- ***“Cadascun i cadascuna dels nostres alumnes és diferent, per tant necessita créixer en coneixements i en valors en una escola adaptable, flexible i creativa”.***

Jordi Pujol. Metge. Ex-President de la Generalitat de Catalunya.

- ***“El paradigma instructiu centrat en les respostes està sent substituït pel qüestionament, la recerca i la construcció activa de respostes. El paradigma relacionat amb completar llacunes de continguts està sent substituït per la dinàmica de promoció de competències”.***

Editorial de INFOCOP, nº 51 febrer-març 2010 (Revista oficial del Consell General dels Col·legis Oficials de Psicòlegs).

- ***“El nucli dels processos d'autoregulació de l'aprenentatge resideix en l'elecció i en l'autocontrol de l'aprenentatge, per aquest motiu és fonamental per poder discutir el procés d'ensenyament-aprenentatge, focalitzar-ho des de la perspectiva de l'alumne.***

Els alumnes, de tots els nivells d'ensenyament, realitzen un contracte d'estudi personal amb ells mateixos. Comprendre l'anatomia d'aquest contracte i agilitzar processalment la seva eficàcia són els principals objectius de la nostra intervenció”.

Juan Carlos Núñez Pérez. Catedràtic de Psicologia Evolutiva i de l'Educació. Universitat d'Oviedo. FOCAD. Formació Continuada a Distància. Consell General dels Col·legis Oficials de Psicòlegs.

DOCENTS AMB FORMACIÓ ESPECÍFICA.

- ***“Abans de proposar mesures pedagògiques concretes és imprescindible ‘posar-se al dia’ sobre els recursos del cervell humà per aprendre”.***

Comitè per a l'Aprenentatge de la Ciència del “National Research Council of The Nacional Academies”, (EEUU).

- ***“Si no sabem com és el nostre cervell i com aprenem, no podem planificar com ensenyar eficaçment. Només la incorporació del saber científic en l'aprenentatge previndrà el fracàs escolar. Per a això cal que la societat estigui disposada a perdre la por a canvis de gran magnitud”.***

Charo Sánchez. Doctora en Psiquiatria. Universitat Autònoma de Barcelona.

- ***“La inclusió educativa no és tan general al món d'avui. Nosaltres hem fet aquesta opció i hem d'entendre que això és una autèntica heroïcitat, però és que si no fem aquesta opció estem perduts”.***

Jordi Pujol.

Març 2011